

Farklı Sportif Etkinliklerin İlköğretim 2. Kademe Öğrencilerinin Beden Eğitimi Dersine Yönelik Tutum, Sosyal Beceri ve Öz yeterlik Düzeylerine Etkileri

Melih BALYAN¹, Kamuran YERLİKAYA BALYAN², Olcay KİREMITÇİ¹

¹ Ege Üniversitesi, Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu, Beden Eğitimi ve Spor Öğretimi A.B.D., İzmir.

² Ege Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Sporda Psiko-Sosyal Alanlar A.B.D., İzmir.

Yazışma adresi: M. Balyan, e-mail: melihbalyan@hotmail.com

ÖZET

Bu araştırmanın amacı, ilköğretim eğitim-öğretim müfredatında yer alan beden eğitimi ders programlarına ilave olarak uygulanacak farklı sportif etkinliklerin, öğrencilerin sosyal beceri, beden eğitimi dersine yönelik tutum ve öz yeterlik düzeyleri üzerine etkilerinin belirlenmesidir. Çalışmanın örneklem grubunu; ilköğretimin 2. Kademesinin 8.sınıfında okuyan 40 öğrenci (erkek:20, kadın:20) oluşturmuştur. Veri toplama aracı olarak; Zekai Pehlivan (1998) tarafından geliştirilen “Beden Eğitimi Dersine Yönelik Tutum Ölçeği”, J.L.Matson ve arkadaşları (1983) tarafından geliştirilen “Matson Çocuklarda Sosyal Becerileri Değerlendirme Ölçeği” ve Ralf Schwarzer ve arkadaşları tarafından (1979) geliştirilen “Genel Öz yeterlik Ölçeği” kullanılmıştır. Çalışmada kullanılacak ölçekler, ön test ve son test olarak katılımcılara uygulanmıştır. Örneklem grubu iki gruba ayrılmıştır. Birinci grup (kontrol grubu), çalışma sürecinde sadece normal eğitim-öğretim müfredatında yer alan beden eğitimi derslerine katılmıştır. İkinci grup (deney grubu) ise beden eğitimi derslerine ilave olarak uzmanlar tarafından uygulaması yapılan ve haftada 2 gün (4 saat) gerçekleştirilen farklı sportif etkinliklere (atletizm, eğitsel oyunlar, hareket eğitimi, dans eğitimi vb.) katılmıştır. Bu eğitimler, uzmanlar tarafından komut ve alıştırma stili uygulanarak 10 hafta boyunca gerçekleştirilmiştir. Verilerin istatistiksel analizi ve değerlendirilmesi sırasında Man Whitney U ve Wilcoxon Sign Rank testleri uygulandı. Örneklem grubunun ilk test ortalamalarının, cinsiyet değişkenine göre beden eğitimi dersine yönelik tutum, sosyal beceriler ve özgüven düzeyleri arasında fark olup olmadığı incelendiğinde, olumlu sosyal beceriler ve öz yeterlik düzeylerinde istatistiksel olarak anlamlı bir fark olduğu belirlenmiştir. Kontrol ve deney grubunun ilk testi ve son testleri arasında istatistiksel olarak anlamlı farklılık olmadığı gözlenmiştir. Farklı sportif etkinliklerin, beden eğitimi dersine yönelik tutum, öz yeterlik ve sosyal beceri düzeylerinde istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık yaratmadığı söylenebilir.

Anahtar Kelimeler: Tutum, öz yeterlik, sosyal beceri, beden eğitimi.

Effects of Different Sporting Events on 2nd Level Elementary School Students' Attitude Towards Physical Education and Sport Lessons, Social Skills and Self Efficacy

ABSTRACT

In this study it was aimed to determine the effects of different sporting events addition to physical education classes on 8th grader students' attitude towards physical education, social skills and self efficacy. Participants included 40 8th grade students. “The Scale of Attitudes towards Physical Education Lessons” “The Matson Evaluation of Social Skills with Youngsters” “General Self Efficacy Scale” was used as measurement devices. Participants were randomly attained in control or test groups. The test group participated different physical activities in addition to regular physical education classes for ten weeks (4 lessons per week). Control group did not participate any physical activities other than regular physical education class. Measurement devices were applied to both groups before and after 10 weeks period. Correlation analyses, Mann-Whitney U Test and Wilcoxon Sign Rank Test were used to analyze data set. Considering entire sample, comparison of pre test scores between male and female participants revealed that female participants have higher level of positive social skills and self efficacy than male participants. No significant differences were found between pre and post tests results in both control and test groups. Different sporting events, in addition to physical education classes may have no effect students' attitudes towards physical education and sports lessons, social skills and self efficacy.

Keywords: Attitude, self efficacy, social skill, physical education.

GİRİŞ

Eğitimin; psikolojik, felsefi, kültürel, sosyolojik, tarihi, ekonomik sanatsal, siyasi ve antropolojik birçok boyutu vardır. Bu çok boyutlu yapısı nedeni ile insan, hayatı boyunca devam eden uzun bir gelişim

sürecinden geçer. Bu süreçte ise; insanın kişiliği çevresinin de etkisi ile dinamik bir yapı içerisinde. Planlı veya plansız yapılan eğitimler ile birlikte; birey kişisel özelliklerini ve toplum ile olan ilişkilerini oluşturabilir ve geliştirebilir (30,48,50,19,42,2,20).

Toplumlar ise yaşama amaçlarını ve beklentilerini daha somut ve anlamlı kılmak için hedefleri doğrultusunda örgütlenirler. Bu doğrultuda; eğitim sistemlerini oluşturarak, planlı ve programlı eğitim yapıları oluştururlar. Her toplumun, kendi insanını duyuşsal, devinişsel ve bilişsel olarak geliştirme zorunluluğu vardır. Eğitimi; formal ve informal olarak iki yapıda düşündüğümüzde ise hedefleri oluşturmadaki ana yapının formal eğitim olduğu söylenebilir. Bu eğitim türü daha çok okul eğitimidir. Bu eğitim türü amaçlıdır, önceden hazırlanmış bir program çerçevesinde planlı olarak yapılır ve öğretim yolu ile gerçekleştirilir (22). Formal eğitim, mutlaka açık bir eğitim sistemi şeklinde düzenlenmelidir.

Beden eğitimi ise bu eğitim sistemi içerisinde ulaşılmak istenen hedeflere yardımcı olan (3) önemli ve vazgeçilmez gereksinimlerden birisidir. Birey kendini açıklamaya yönelik olarak hareket becerisini kullanmaya başladığı an beden eğitimi başlar ve benzer hareketleri yaşamı boyunca devam ettirir (49). İnsanın eğitiminin, oyunla başladığı düşünüldüğünde bireylerin spora yönelmesi ve yönlendirilmesi, kişinin hem kendisi açısından sağlıklı bir yaşam sürdürebilmesi em de bireylerin toplumla uyumlu bir şekilde yaşamasına destek olması açısından önemlidir. Beden eğitimi ve spor; bireyin tüm organ ve sistemlerinin gelişip güçlenmesini sağlayan, bunların yaşamda etkin bir şekilde kullanılmasına yönelik temel bilgi, tavır ve alışkanlıklar edinmesine yönlendiren önemli bir eğitim sürecidir. Beden eğitimi etkinlikleri sadece devinişsel alana yönelik olmayan bireyi duyuşsal ve bilişsel olarak da geliştirebilen etkinlik zincirlerinden oluşur (8,16,24,34,39,47).

Bir çok bilim adamı, beden eğitimi ve sporun amaçlarının ne olması gerektiği ile ilgili olarak bulunduğu toplum yapısını da düşünerek bir çok görüş ortaya koymuştur. Bu düşüncelerin ortak noktalarında ise özellikle spora katılımın önemi, süresi, yaşam boyu devam ettirebilmesi, beden eğitimi ve spora yönelik tutumun nasıl geliştirilebileceği, sosyal beceriler ve öz yeterlik gibi kavramlar yer almaktadır. Bu çalışmaların ortak noktasında; beden eğitimi ve sporun sadece devinişsel gelişim ile ilgili bir alan olmadığı, duyuşsal ve bilişsel gelişim ile birlikte düşünülerek planlanması gerekliliği vurgulanmıştır (39,27,26,17,50,1,14).

Toplumların çağdaşlaşma ve gelişmelerinde sanatsal ve sportif faaliyetlere katılım önemlidir. Çünkü bu iki alanın da bireyi geliştiren birçok özelliği bulunmaktadır. Bu noktada; eğitimin ayrılmaz bir parçası olarak düşünülen beden eğitimi ve sportif faaliyetlerinin, bireye sağlaması gereken en önemli özelliklerinden birisinin spora yönelik olumlu tutumların geliştirilmesi olduğu düşünülebilir. Spora yönelik olumlu tutumların geliştirilmesinin temeli ise eğitim kurumlarında başlatılabilir. Kişilerin belirli

konulardaki tutumları, öz yeterliliği, sosyal becerileri gibi kişilik özellikleri bu dönemde şekillenir ve bir yaşam biçimi haline almaya başlar.

Beden eğitimi dersine yönelik tutum, sosyal beceri ve öz yeterlilik konuları yurt içi ve yurt dışında birçok araştırmacı tarafından farklı çalışmalar ile araştırılmıştır (5,10,11,16,21,12,31,38,18). Çoğunlukla mevcut koşulların ölçüldüğü bu çalışmalarda yer alan ortak önerilerin arasında tesislerin, ders saatlerinin, rehberlik hizmetlerinin arttırılmasını vb. görüşler ortaya konmuştur.

Bu çalışmanın amacı; ilköğretim 8. sınıfı, eğitim-öğretim müfredatında yer alan beden eğitimi ders programlarına ilave olarak uygulanacak farklı sportif etkinliklerin; öğrencilerin olumlu sosyal beceri, beden eğitimi dersine yönelik tutum ve öz yeterlik düzeylerine etkilerinin belirlenmesidir.

MATERYAL ve METOD

Katılımcılar

Araştırma grubunu; 2010-2011 eğitim-öğretim yılında, İzmir ilinde bir devlet okulunun ilköğretim 2. Kademesinin 8. sınıfında okuyan 40 (20 Bayan, 20 erkek) öğrenci oluşturmaktadır.

Veri Toplama Aracı

Öğrencilerin, beden eğitimi derslerine yönelik tutumlarını belirlemek için Pehlivan (1998) tarafından geliştirilen “Beden Eğitimi Dersine Yönelik Tutum Ölçeği” kullanılmıştır.

Sosyal beceri düzeylerini belirlemek için Matson ve arkadaşları tarafından (1979) geliştirilen ve Kocayürek (2000) tarafından Türkçe’ye uyarlanan “Matson Çocuklarda Sosyal Becerileri Değerlendirme Ölçeği” kullanılmıştır.

Özyeterlik düzeyini belirlemek için Schwarzer ve arkadaşları tarafından (1979) geliştirilmiş ve Teközel (2002) tarafından Türkçe’ye uyarlanan “Genel Öz yeterlik Ölçeği” kullanılmıştır.

Sportif etkinliklerde, öğretim yöntemi olarak komut stili ve alıştırma stili kullanılmıştır.

Verilerin Toplanması ve Analizi

Çalışmada kullanılacak ölçekler, ön test ve son test olarak katılımcılara uygulanmıştır. Örneklem grubu iki gruba ayrılmıştır. Birinci grup (kontrol grubu), çalışma sürecinde sadece normal eğitim-öğretim müfredatında yer alan beden eğitimi derslerine katılmıştır. İkinci grup (deney grubu) ise beden eğitimi derslerine ilave olarak uzmanlar tarafından uygulaması yapılan ve haftada 2 gün (4 saat) gerçekleştirilen farklı sportif etkinliklere (atletizm, eğitsel oyunlar, hareket eğitimi, dans eğitimi vb.) katılmıştır. Bu eğitimler, uzmanlar tarafından komut ve alıştırma stili uygulanarak 10 hafta boyunca gerçekleştirilmiştir. Verilerin istatistiksel analizi ve

değerlendirilmesi sırasında Mann-Whitney U ve Wilcoxon Sign Rank testleri uygulandı. Anlamlılık düzeyi 0.05 olarak kabul edilmiştir.

BULGULAR

Örneklem grubunun tamamı dikkate alındığında ön test uygulamaları ile elde edilen verilerin, Man Whitney U Testi sonuçlarına göre; olumlu sosyal beceri ve özgüven ortalamalarının, kadın ve erkek örnek grupları arasında anlamlı derecede farklılaştığını göstermiştir (tablo 1). Buna göre kadınların hem

özgüven hem de olumlu sosyal beceri düzeyleri daha yüksektir.

Wilcoxon sign rank testi sonuçlarına göre; kontrol grubunda ölçülen değişkenler açısından ön ve son test arasında anlamlı bir değişiklik olmadığını göstermiştir (tablo 2).

Wilcoxon sign rank testi sonuçlarına göre; deney grubunda ölçülen değişkenler açısından ön ve son test arasında anlamlı bir değişiklik olmadığını göstermiştir (tablo 3).

Tablo 1. Cinsiyet değişkenine göre beden eğitimi dersine yönelik tutum, spora katılım, sosyal beceriler ve özgüven düzeylerinin karşılaştırılması

	Gruplar	n	Ort.	Std. Sapma	z	p
Olumlu Sosyal Beceriler	Kadın	20	105.05	9.18	2.32	.026*
	Erkek	20	94.55	18.01		
Olumsuz Sosyal Beceriler	Kadın	20	35.50	8.49	-8.47	.402
	Erkek	20	38.80	15.20		
Beden Eğitimi Dersine Yönelik Tutum	Kadın	20	61.40	12.36	-5.19	.607
	Erkek	20	63.20	9.36		
Öz yeterlik	Kadın	20	34.15	4.43	2.58	.014*
	Erkek	20	30.35	4.83		

* p<0.05

Tablo 2. Kontrol Grubu ön ve son test karşılaştırmaları

	Gruplar	n	Ort.	S.Sap.	z	p
Olumlu Sosyal Beceriler	Ön-test	20	37.15	13.03	-4.63	.643
	Son-test	20	37.30	10.47		
Olumsuz Sosyal Beceriler	Ön-test	20	37.15	13.03	-3.55	.723
	Son-test	20	37.30	10.47		
Beden Eğitimi Dersine Yönelik Tutum	Ön-test	20	62.30	6.79	-1.390	.164
	Son-test	20	65.20	5.40		
Öz yeterlik	Ön-test	20	31.75	4.64	-3.04	.761
	Son-test	20	31.35	3.80		

Tablo 3. Deney Grubu ön ve son test karşılaştırmaları

	Gruplar	n	Ort.	Std. Sapma	z	p
Olumlu Sosyal Beceriler	Ön-test	20	98.50	13.85	.765	-.299
	Son-test	20	99.60	11.92		
Olumsuz Sosyal Beceriler	Ön-test	20	37.15	11.79	.401	-.840
	Son-test	20	40.10	13.19		
Beden Eğitimi Dersine Yönelik Tutum	Ön-test	20	62.30	14.00	.127	-1.526
	Son-test	20	65.05	7.54		
Öz yeterlik	Ön-test	20	32.75	5.34	.163	-1.396
	Son-test	20	30.95	5.80		

TARTIŞMA

Çalışmamızın, ön test uygulamaları ile elde edilen verilerin sonuçlarına göre; öğrencilerin beden eğitimi dersine yönelik tutum ölçeğinden aldıkları ortalama puan 62.3 olarak belirlenmiştir. Ortaya çıkan bu değere göre; beden eğitimi dersine yönelik tutumun orta düzeyde olduğu söylenebilir. Son dönemlerde, beden eğitimi ve spora yönelik tutum düzeyleri ile ilgili yapılan çalışmalarda bu oran, daha yüksek bulunmuştur (7, 33, 29, 12, 43). Son dönemlerde öğrencilere 6., 7. ve 8. sınıflarda uygulanan Seviye Belirleme Sınavı, ortaöğretim sonundaki Öğrenci Seçme Sınavı, toplumumuzun spor kültüründeki zayıflık, okul yönetimlerinin ve ebeveynlerin spora bakış açıları, ders saatlerinin verimli olarak kullanılmamasının yanında ders dışı etkinliklere yönlendirmede yaşanan sorunlar ve eksiklikler (41), teknolojik gelişmeler, televizyon, telefon, bilgisayar kullanımındaki artış (35, 23), sosyo-ekonomik durum, öğretmenlerin davranışları, öğrenci beklentilerinin karşılanamaması gibi nedenler bu tutumun ortaya çıkmasındaki sorunlardan bazıları olabilir.

Öğrencilerin, beden eğitimi derslerine yönelik tutum düzeyleri istatistiksel olarak cinsiyete göre farklılık göstermemektedir. Bu sonuçlar; Bostancı ve arkadaşlarının (2005) ve Kahraman ve arkadaşlarının (28) gerçekleştirdikleri çalışmalar ile benzerlik gösterirken, Koca ve Demirhan (32), Stewart ve arkadaşları(44), Chung ve Philips(12), Stelzer ve ark (43), Kangalgil ve ark (29), Balyan ve ark (27) ve Tekin (46), Balyan (6) yaptığı çalışmalar ile benzerlik göstermemektedir. Öğretmenin öğrencilere yönelik eşit tutumunun bunda etkili olduğu söylenebilir. Yurt dışında yapılan birçok araştırmada; özellikle beden eğitimi öğretmenlerinin öğrenciye karşı tutumları ve oluşturdukları örnek modelin beden eğitimi dersine yönelik tutum düzeyini olumlu etkilediği görüşü belirtilmektedir (15, 45, 35).

Ön test uygulamaları ile elde edilen; olumlu sosyal beceri verileri sonuçlarına göre tüm grupların iyi düzeyde (Ort = 99.8) olduğu söylenebilir. Bu sonuçlar; Onursal ve ark'nın 2006 yılında gerçekleştirdikleri araştırma ile benzerlik göstermektedir. Ortaya çıkan bu sonuç; sosyalleşme sürecinde oldukça olumlu olarak düşünülebilir. Çünkü sosyalleşme, bireyin topluma, toplumun bireye kattıklarıdır. Olumlu sosyal beceri düzeyleri istatistiksel olarak cinsiyete göre farklılık göstermektedir. Kadınların, olumlu sosyal beceri düzeyleri erkeklerden daha yüksektir. Bu sonuçlar; Balyan (6) yaptığı çalışma ile benzerlik göstermektedir. Bu toplumumuzun genel kültür yapısından kaynaklanıyor olabilir. Toplum olarak özellikle ergenlik döneminde; kadınların tutum ve davranışlarına göstermiş olduğumuz özenin erkeklere gösterdiğimiz özendenden çok daha fazla olması ve olumsuz sosyal becerileri en hızlı şekilde düzeltme

yoluna gitmemiz bunun nedenlerinden olabilir. Çalışmamızda incelenen olumsuz sosyal beceri düzeyleri de bu sonucu desteklemektedir. Her iki cinsiyette de olumsuz sosyal beceri düzeylerinin (ort 37.15) oldukça düşük seviyededir fakat erkeklerin olumsuz sosyal beceri düzeyleri istatistiksel olarak anlamlı olmasa da kadınlardan daha yüksektir. Erkek çocukların gösterdiği olumsuz davranışlar zaman zaman ebeveynler ve çevresindekiler tarafından tepki ile karşılanmaz iken kız çocuklarında bu durumun daha farklı olduğu söylenebilir. Erkek çocukların bu davranışlarının zamanla değişeceği yönündeki inancın bu sonucu doğurduğu düşünülebilir (6).

Çalışmaya katılan öğrencilerin öz yeterlik düzeylerini incelediğimizde; öğrencilerin öz yeterlik puanlarının ortalaması 32,25 (SS=0,4) olduğu belirlenmiştir. Çalışmada kullanılan "Genel Öz yeterlik Ölçeği" nin puan değerlendirmesinde alına bilinecek en düşük puanın 10, en yüksek puanın ise 40 olduğu düşünüldüğünde; ortaya çıkan bu sonuç olumlu olarak yorumlanabilir. Bu düzeyi korumak ve geliştirebilmek için uygun eğitim ve öğretim ortamları sağlanmalıdır. Bireylerin öz yeterlik inançları, amaçlarına ulaşmada istekleri, çabaları ve bu hedefleri doğrultusunda karşılaştıkları zorlukları nasıl aşabilecekleri ve olumsuzluk durumu ile ne kadar baş edebileceği ile ilgilidir (9). Bireyin aldığı geri bildirimler öz yeterlik inancının zayıflamasına veya güçlenmesine neden olur (36). Kadınların, erkeklerden daha yüksek olumlu sosyal beceri düzeylerine sahip olmaları da bu iki cinsiyet arasında ki öz yeterlik düzeyindeki istatistiksel olarak anlamlı olan farkın oluşmasına neden olmuş olabilir. Kadınların, çevrelerinden aldıkları olumlu geri bildirimler ve kurmak zorunda oldukları doğru iletişim becerileri öz yeterlik düzeylerinin erkeklerden daha yüksek olmasını sağlıyor olabilir.

Kontrol grubunda bulunan öğrencilerin; sosyal beceriler, beden eğitimi dersine yönelik tutum ve öz yeterlik düzeylerinde ön ve son test arasında istatistiksel olarak farklılık belirlenmemiştir.

Öğrencilerin; beden eğitimi dersine yönelik tutum düzeyinde yükselme, öz yeterlik düzeyinde ise bir düşüş belirlenmiş olsa da bu değişiklikler istatistiksel olarak anlamlı değildir. Beden eğitimi dersine yönelik tutum düzeylerinin yaş ilerledikçe olumlu veya olumsuz bir şekilde etkilendiği sonucu; birçok çalışmada belirlenmiştir (29, 21, 46). Öz yeterlik düzeyi ise özellikle çevresel faktörlerden çok etkilenmektedir. Öğrencinin sosyal çevresi, yaşadığı ve geldiği sosyal ortam bu düzeyi olumlu veya olumsuz etkileyebilir. Ergenlik döneminde olan bu öğrenci gruplarının; gerçekleştirmek istediği ve gerçekleştirebildikleri arasındaki farklar öz yeterlik düzeyini etkileyebilir.

Deney grubunda bulunan öğrencilerin; sosyal beceriler, beden eğitimi dersine yönelik tutum ve öz

yeterlik düzeylerinde ön ve son test arasında istatistiksel olarak farklılık belirlenmemiştir. Beden eğitimi dersine yönelik tutum, olumlu-olumsuz sosyal beceriler ve spora katılım düzeylerinde yükselme, öz yeterlik düzeyinde ise bir düşüş belirlenmiş olsa da bu değişiklikler istatistiksel olarak anlamlı değildir.

Gözaydın ve arkadaşlarının (25), Çağlayan ve arkadaşlarının (13) ve Balyan (6)'ın gerçekleştirdikleri çalışmalar da sporun sosyal gelişimi olumlu yönde etkilediği görüşü belirtilmiştir. Bizim çalışmamızda ise olumlu sosyal beceri düzeylerinde istatistiksel olarak anlamlı bir fark belirlenmemiştir.

12-18 yaş grubundaki çocuklar; kararsızlıklar içerisindeki bir dönemdedir. Fiziksel değişimden dolayı ergenler korunma içgüdüleri içinde olurlar, bununla birlikte bağımsız olma isteği de oluşur (4). Bu bağımsızlık düşüncesi sonucu informal eğitimin etkisi çocuk üzerinde artabilir. Bu artış da olumsuz sosyal becerilerin yükselmesine neden olmuş olabilir.

Deney grubunda belirlenen öz yeterlik düzeyindeki düşüşün nedeni olarak ise bireylere uygulanan farklı fiziksel aktiviteler olabilir. Kısa zamanda çok farklı aktiviteler ile karşılaşılacak çalışmamızda, öğrencilerin yaşadığı her başarısızlık, öğrencilerin öz yeterliğini düşürmüş olabilir.

Farklı fiziksel aktiviteler ile karşı karşıya kalan öğrencilerin ise beden eğitimi dersine yönelik tutum düzeylerinde istatistiksel olarak anlamlı olmasa da bir artış belirlenmiştir. Özellikle; öğrencilerin, gelişim niteliklerine uygun olarak onların kişisel ve toplumsal yönde sağlıklı, mutlu, iyi ahlaklı ve dengeli bir kişilik oluşmasını sağlayabilecek, yapıcı, yaratıcı ve üretken bireyler oluşmasını sağlayan (47, 37, 24, 50) ve normalde çok az imkanlar oluşturularak gerçekleştirilebilen beden eğitimi derslerinin bu doğrultuda önemi daha da artmaktadır.

KAYNAKLAR

1. 1st EUPA Symposium on Quality Physical Education Proceedings Book, Belgium, 2002; 43- 44.
2. Akboy R. *Eğitim Psikolojisi*. Mikro Yayınları, 2000; 1, İzmir.
3. Aracı H. *Okullarda Beden Eğitimi*. Montaj Baskı, 1998; 13, Ankara.
4. Arslan M. Günümüzde Montessori Pedagojisi, Milli Eğitim Dergisi, 2008; 177: 72.
5. Bacanlı H, Erdoğan F. Matson Çocuklarda Sosyal Becerileri Değerlendirme Ölçeğinin (MESSY) Türkçe'ye Uyarlanması. Kuram ve Uygulamada Eğitim Bilimleri, 2003; 3(2), 351-379.
6. Balyan M. İlköğretim 2. Kademe Ve Ortaöğretim Kurumlarındaki Öğrencilerin Beden Eğitimi Dersine Yönelik Tutumları, Sosyal Beceri Ve Özyeterlik Düzeylerinin Karşılaştırılması. Ege Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü Yayınlanmamış Doktora Tezi, 2009; İzmir

7. Balyan M, Morali S, Onursal AM. The Attitudes of Various Secondary School Students toward Physical Education Lessons (İzmir Sample). The 46th ICHPER * SD Anniversary World Congress (9-13 November 2005), İstanbul, Turkey.
8. Beden Eğitimi ve Öğretmenlerin Ders İçi ve Ders Dışı Çalışmaları Rehberi-M.E. basımevi T.C. M.E.B. Okul İçi Beden Eğitimi ve Spor ve İzcilik Daire Başkanlığı, 2000;152, Ankara
9. Bıkmaz FH. Sınıf Öğretmenlerinin Fen Öğretiminde Öz Yeterlik İnancı Ölçeğinin Geçerlik ve Güvenirlik Çalışması. Milli Eğitim Dergisi, 2004; 161: 173.
10. Bostancı H, Demirhan G, Bulca Y. Comparison of Primary School Students' Attitude Toward Physical Education Lesson. The 46'th ICHPER*SD Anniversary World Congress, 2005; November, 186-187, İstanbul.
11. Chellodurai P, Chank K. Targets and Standarts of quality in sport services. Sport management review. 2000; 3: 1-22.
12. Chung M, Phillips A. The Relationship Between Attitude Toward Physical Education and Leisure-Time Exercise in High School Students. The Physical Educator, 2002; 59(3): 126-38.
13. Çağlayan A, Çalık F, Sivrikaya K, Kahveci M. 12-15 yaş Grubu Spor Yapan Öğrencilerle Spor Yapmayan Öğrencilerin Okul Başarıları Yönünden Karşılaştırılması. 10 th Ichper SD Europe Congress, 2004; November, Antalya.
14. Çamlıyer H, Çamlıyer H. *Eğitim Bütünlüğü İçinde Çocuk Hareket Eğitimi ve Oyun*. Can Ofset, 1997, Manisa.
15. Dean MB, Adams TM, Comeau M. The Effect of a Female Physical Educator's Physical Appearance on Physical Fitness Knowledge and Attitudes of Junior High Students. The Physical Educator, 2005; 62(1): 14-25.
16. Demirhan G. Dünyada Beden Eğitimi Öğretmeni Yetiştirme. Çağdaş Eğitim Dergisi, 2003; (300): 13.
17. Diem C. *Wesen und Lehre des Sports und Leibeserziehung* 1964; Berlin.
18. Dorak F., Gençer T., Üniversite Öğrencilerinin Spora katılım Düzeylerinin Belirlenmesi, İ.Ü. Spor Bilimleri Dergisi, 2002; 1: 32.
19. Dönmezer İ. *Eğitim. Psikolojisi*. Can Ofset,1996; İzmir.
20. Ergün M. *Eğitim Felsefesi*. Mustafa Ocak Yayınları, 1996; 11,25, Ankara.
21. Erkmek G, Tekin M, Taşgın Ö. Özel İlköğretim Okullarında Öğrenim Gören Öğrencilerin Çeşitli Değişkenlere Göre Beden Eğitimi Dersi hakkındaki Tutum ve Görüşleri. Uluslar arası Spor Bilimleri Kongresi, 2006; 993-996, Kasım, Muğla.
22. Fidan N, Erden M. Eğitime Giriş. Alkım Yayınevi, 1987, Ankara.
23. Foster C, Hillsdon M. Changing the Environment to Promote Health Enhancing Physical Activity. Journal of Sport Sciences, 2004; 22: 755-769.

24. Gilliver K. Quality Physical Education 1st Proceeding Book Eupa Symposium on Physical. Education, 2002; 11.Belgium.
25. Gözaydın G, Bayazıt B, Cantürk M. 13-14 Yaş Okul Çağı Ergenlik Döneminde Uygulanan Dans, Yüzme ve Tenis Etkinliklerinin Çocuğun Sosyal Gelişime Etkisi. Uluslar arası Spor Bilimleri Kongresi, 2006; 52-55, Kasım, Muğla.
26. Hartmaan H. *Okul Spor Didaktiğinde Yeni Perspektifler*. Eğitim Kurumlarında Beden Eğitimi ve Spor 2. Ulusal Sempozyumu, 1993, Manisa.
27. Johann ML. Dağcıların Eğitim, Davranış ve Gelişmelerindeki Psikolojik Etkiler. Anadolu Dağcılar Bülteni. 1990; 3: 15-18.
28. Kahraman C, Bulut A, Aksüt İ, Ayhan N. İlköğretim İkinci Kademe Öğrencilerinin Beden Eğitimi Dersine İlişkin Tutumlarının çeşitli Değişkenler Açısından Karşılaştırılması. 5.Ulusal Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği Sempozyumu, 2-3 Kasım, 2006.
29. Kangalgil M, Hünük D, Demirhan G. Spor Yapan ve Yapmayan Öğrencilerin Beden Eğitimi Dersine Yönelik Tutumları. 10 th Ichper.SD Europe Congress, 2004; November, Antalya.
30. Kemertaş İ. Uygulamalı Genel Öğretim Yöntemleri. Birsan Yayınevi, 1997, İstanbul.
31. Kiremitçi O. İlköğretim İkinci Kademe Öğrencilerinin Spor Yapma Durumlarına Göre Sosyalleşme Seviyeleri. Ege Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü Yüksek Lisans Tezi, 2007, İzmir.
32. Koca C, Demirhan G. An Examination of High School Students' Attitudes Toward Physical Education With Regard To Sex and Sport Participation. Perceptual & Motor Skills, 2004; 98(3) Jun Part 1: 754.
33. Koçak S, Hürmeriç I. Attitudes of Primary School Students Toward Their physical Education Classess in Turkey. 10 th Ichper SD Europe Congress, 2004; November, Antalya.
34. Melagrana VS. Designing The Physical. Education Curriculum. Human Kinetics 1998; 4, USA.
35. NASPE (<http://www.kings.k12.ca.us/puesd/middle/roberts/naspestandarts.html>)
36. Örs E, Koruç Z, Kocaekşi S. Takım Sporlarında Özyeterlik ve Kaygının Cinsiyet ile İlişkisinin Belirlenmesi. Uluslar arası Spor Bilimleri Kongresi, 2006; 944-949, Kasım, Muğla.
37. Özmen Ö. Çağdaş Sporda Eğitim Üçgeni. 1999, Ankara.
38. Özşaker M. 12-14 yaş Çocukların Motorsal Performans ve benlik Saygısı Düzeylerinin İncelenmesi. Ege Üniversitesi sağlık Bilimleri Enstitüsü Doktora Tezi, 2008, İzmir.
39. Pauer V, Pangrazi RP. Dynamic Physical Education For Elementary School Children, 1989, US.
40. Pehlivan Z. Attitudes Toward Physical Education Lessons Scale. 5.th International Sport Science Congress, 1998.
41. Pehlivan Z, Öksüzöğlü P. İlköğretim İkinci Kademe Öğrencilerinin Beden Eğitimi Dersinden Beklentileri. Uluslar arası Spor Bilimleri Kongresi, 2006; 638-640, Kasım, Muğla.
42. Sönmez V. Program Geliştirmede Öğretmen El Kitabı. Ankara Ünibasımevi, 2000, Ankara.
43. Stelzer J, Ernest JM, Fenster MJ, Langford G. Attitudes Toward Physical Education: A Study Of High School Students From Four Countries - Austria, Czech Republic, England, and USA. College Student Journal, 2004; 38(2).
44. Stewart MJ, Green SR. Secondary Student Attitudes Toward Physical Education. 1991; 48(2).
45. Strand B. An Analysis Of Secondary Student Preferences Towards Physical Education. by: Scantling, Ed, Physical Educator, 1984; 51(3).
46. Tekin M. Bazı İlköğretim Okullarında Beden Eğitimi Dersinin Uygulanma Düzeyi. 9. Uluslar arası Spor Bilimleri Kongresi Bildiri Kitabı, 2006; 655-659, Muğla.
47. Tuncay R. Rehberlik ve Beden Eğitimi. 1. Eğitim Kurumlarında Beden Eğitimi ve Spor Sempozyumu. 1991; 334, İzmir.
48. Varış F. Eğitim Bilimine Giriş. Ankara Ünibasımevi, 1978, Ankara.
49. Yang DJ. Physical Education And Globalization: A New Paradigm For The Revitalization Of Holistic Education Through The Globalization Process. The 46'th ICHPER*SD Anniversary World Congress, 2005; 14-15, November, İstanbul.
50. Yavaş M, İlhan A. Beden Eğitimi ve Sporda Özel Öğretim Yöntemleri. Melissa Yayıncılık, 1996.